

DE BROUWERIJ VAN DE FAMILIE MARYSSAEL TE BREDENE-SAS.

Keizer Jozef II nam in 1781 het besluit het Barrière-retraktaat op te heffen en zijn garnizoenen uit de Republiek terug te trekken.

Op zijn bevel werd in 1782 het Fort van Slijkens gesloopt.

De gebouwen die op de oosteroever opgetrokken waren binnen de wallen van het Kroonwerk werden behouden. Deze plaats die in de oude Bredense bevolkingsboeken behoorde tot Sas-Noord werd in de volksmond als gehucht nader geïdentificeerd als "De Coupure" (nu Bredensesteenweg Oostende).

In een van deze gebouwen was de brouwerij Maryssael ondergebracht. De oudstgekende exploitant van deze Bredense brouwerij is Carolus Franciscus Maryssael, geboren te Leffinge in 1759.

Hij huwde in 1789 te Bredene met Anna Theresia Nysen, geboren te Westende in 1754, dochter van Elias en van Regina Bulcke, weduwe uit een eerste huwelijk met Emanuel Lauwereyns, graanhandelaar, die op 30.12.1787 te Bredene overleden was.

Uit het huwelijk van Carolus Maryssael en Anna Nysen, sproot een zoon: Carolus Joannes Maryssael, geboren te Bredene-Molendorp op 24.09.1790.

Carolus Franciscus Maryssael overleed op 35 jarige ouderdom te Bredene op 28.04.1794, zodat Anna Nysen op 40 jarige ouderdom voor een tweede maal weduwe werd. Aldus voor een tweede maal weduwe werd. Aldus alleen komende te staan aan het hoofd van het brouwersbedrijf huwde ze een paar jaar later voor de derde maal met een twintig jaar jongere telg uit de beoederde Bredense bakkersfamilie Verdonck, namelijk Johannes Martinus Verdonck, geboren te Bredene-Molendorp in 1774.

Deze stond blijkbaar op goede voet met de Franse bezetter. Hij verfranste niet alleen zijn voornaam in Jean en zijn beroep in maître-brasseur, maar toen op 02.12.1804 Napoleon zich zelf tot keizer kroonde, kreeg de brouwerij ook de nieuwe benaming, Brasserie "La Cour Impériale". De broer van Jean Verdonck, namelijk Francois (eigenlijke doopnaam Franciscus) was daarenboven ook "maire" van Bredene van 1804 tot 1806.

In 1803 was in de brouwerij als meesterknecht in dienst getreden Ludovicus Paret, geboren te Kapelle-Brielen (Komen) op 08.06.1777. Deze huwde op 29.05.1805 (le neuf du mois Prairial de l'an treize) met Theresia Lauwereyns, geboren te Bredene op 14.05.1775,

dochter uit het eerste huwelijk van zijn werkgeefster Anna Nyssen. In de huwelijksakte tekende Jean Verdonck, die even oud was als zijn stiefdochter, als getuige.

Voornoemde Ludovicus Paret is na zijn huwelijk begonnen met de uitbating van een café-cabaret, die gelegen was Sas-Noord, nr. 136, naast het huidige gemeentehuis, en waar hij terzelfdertijd ook een handel in kalk en bouwstoffen had. Hij ontpopte zich als een zeer bedreven natuurvorser en stichtte er een vermaard museum (Cabinet d'histoire naturelle). Dit museum werd niet vereerd met het bezoek van Koning Leopold I op 30.12.1836 maar trok tevens de aandacht van talrijke vooraanstaande geleerden uit die tijd zoals Geoffrey, Saint-Hilaire, J. Cantraine, Ch. Morren, Liebig en Muller (1).

Anna Nyssen overleefde ook haar derde echtgenoot. Zij stierf op 73 jarige leeftijd in haar woonst te Sas-Noord op 17.12.1827.

Vanaf de dood van haar derde man, Jean Verdonck, was de leiding van de brouwerij in handen gekomen van de zoon uit haar tweede huwelijk Carolus Joannes Maryssael. Benevens brouwer was deze ook landmeter en gemeenteontvanger van Bredene. Later zou hij ook voorzitter worden van de kerkraad van Molendorp en schepen der gemeente.

(1). Voor meer gegevens betreffende Ludovicus Paret, zie "Zoeklicht op Bredene".

Hij was gehuwd met de 16 jaar jongere Joanna Theresia Vanmuller, geboren te Assebroek op 26.07.1806.

Carolus Joannes Maryssael overleed op 70 jarige ouderdom op 24.07.1861; zijn vrouw stierf er op 10.03.1883.

Uit hun huwelijk werden zeven kinderen geboren waaronder:

a) De oudste: Maryssael Ludovicus, geboren te Bredene-Molendorp op 13.12.1830 behaalde zijn diploma van apotheker aan de universiteit te Gent. Hij vestigde zich te Oostende waar hij schepen van openbare werken werd. Het is onder zijn schepenschap dat het prachtig kursaal gebouwd werd dat tijdens de tweede wereldoorlog door de Duitsers werd gesloopt. Hij overleed te Oostende op 18.01.1903.

b) Maryssael Elodie Euphrasie, geboren te Bredene-Molendorp op 01.01.1834. Zij was de laatste eigenares van 's lands magazijn te Bredene.

c) Maryssael Charles Ludovicus, geboren te Bredene-Molendorp op 06.02.1836. Hij huwde met Cobbaert Melanie, geboren te Eernegem in 1831 en volgde in 1861 zijn vader op als meesterbrouwer.

Uit de oude bevolkingsregisters blijkt dat de brouwerij in 1847 als adres had Sas-Noord n° 89. Bij de volkstelling van 1881 was het Sas-Noord n° 79 geworden. In deze periode had de brouwersfamilie drie inwonende personeelsleden in dienst,

nl. een dienstmeid, een dienstknecht en een brouwersknecht.

Met de gebiedsuitbreiding van Oostende in 1897 werd de Coupure waar de brouwerij gelegen was, Oostends grondgebied.

Het gezin Charles Maryssael-Melanie Cobbaert kreeg zes kinderen, nog allemaal te Bredene geboren. Bij de dood van zijn vader was het de jongste zoon Hector, geboren in 1874, die hem opvolgde. Hij zou meteen de laatste brouwer worden want het uitbreken van de oorlog in augustus 1914 betekende het definitief einde van de brouwerij Maryssael.

In 1921 werd de oude brouwerij gesloopt en in plaats ervan kwam de ijsfabriek "Frigorifères du Littoral", die intussen ook reeds weer verdwenen is.

Een dochter van de laatste brouwer Hector Maryssael, nl. Simonne huwde met een ex-Bredenaar, de heer Robert Verdonck, mijn vroegere leraar Nederlands-Duits in het Kon. Atheneum te Oostende.

In januari 1965 heb ik bij de heer Verdonck schriftelijk geïnformeerd of hij mij nopens de vroegere brouwerij van zijn schoonvader eventueel geen aanvullende gegevens kon verstrekken, o.m. nopens de soorten bier die er gebrouwd werden en of de familie soms niet in het bezit was van een foto of andere afbeelding van het gebouw.

Op deze vragen bekwam ik het schriftelijk antwoord

dat ik hieronder letterlijk weergeef.

"Wat de biersoorten der brouwerij Maryssael betreft, herinnert mijn vrouw nog enkel dat er maar twee soorten bier gebrouwd werden: gewoon tonnenbier met of zonder kleursel, en daarnaast flessenbier. Schilderijen betreffende de brouwerij zijn ons onbekend. Enkel een zeer verweerde foto van de brouwerij op de Coupure en groepsgewijze onze grootvader, brouwer Charles Maryssael, met zijn zes kinderen + de meid en de knecht meer links alleenstaande vóór de hoge ijzeren traliepoort.

Het huis had een lange witte gevel, met op het gelijkvloers negen langwerpige vensters, elk voorzien van 32 kleine vierkante ruitjes, en dichtklapbare houten luiken. Op de bovenverdieping waren negen vensters met gewone ruiten. Vóór het huis lag een weg en tegenover het huis naar de zuidkant was een moestuin afgescheiden van de rijweg met een houten reling, zoals gebruikt voor de paardenrenbanen.

In de tuin stonden heel veel koolplanten in volle wasdom. Rechts van de brouwerij stond een boom voor de gevel van het aanpalend huis. De foto moet genomen zijn achteraan de moestuin en van op de boord van de kreek. Deze foto moet +/- 90 jaar oud zijn naar het uitzicht te oordelen van mijn schoonvader Hector Maryssael en zijn broertjes en zusjes. Middenin tussen het gelijkvloers en de bovenverdieping was in grote dicht opeengeblokte drukletters "BROUWERIJ" op de gevel geschilderd.

Later werd het huis in twee woonsten verdeeld en het kleinere gedeelte werd verhuurd".

Einde citaat en meteen ook van de bijdrage over deze vroegere Bredense brouwerij.

Raoul Eeckhout.

Uit de verzameling van André Van Caillie: doodsbrief en doodsprentje van juffrouw Theresia Joanna MARYSSAEL, op 45 jarige ouderdom overleden te Bredene-Molendorp. Zij was een van de zeven kinderen van het echtpaar Carolus Maryssael - Joanna Vanmullem.

Te dien tijde werden bij de begoede burgerij de doodsberichten overwegend in het Frans opgesteld. De op de begrafenisplechtigheid uitgereikte gedachtenissen zijn evenwel in het Nederlands.

Zoals U kunt merken werden op de doodsbrieven zelfs de voornamen Theresia - Joanna verfranst in Thérèse - Jeanne.

Opvallend is ook dat doodsbrief en bidprentje bij twee verschillende Oostendse drukkers werden gedrukt.

R.E.

Zalig zijn ze die zuiver van hert zijn, want zij zullen God zien!

Godvruchtige Gedachtenis
VAN JUFFROUW
THERESIA-JOANNA MARYSSAEL
dochter van wijlen
Mijnheer CAROLUS
en Vrouw JOANNA-THERESIA VANMULLEM,
geboren te Molendorp den 29 Januarij 1832,
en aldaar overleden den 26 September 1877.

Helas van aan haar hoofd tot aan haar voeten was er niets gezond meer in haar. Schrikkelijke pijnen heeft zij doorstaan in hare langdurige ziekte, en nochtans nooit heeft zij dwaas tegen God geklaagd. Isai I. — Job I, 22.

Zij schijnt ons als een bloem pas ontloken en reeds afgerukt. Hoe kort zijn toch de dagen der menschen? Gods besluiten zijn ondoorgrondeijk. Job xiv.

Als wij haar heilig en godvruchtig leven herdenken, hare goedheid hare beminlijkheid, is het dan niet natuurlijk dat wij haar beweenen die ons zoo ras ontnomen is?

Omdat die reine ziel God aangenaam was, heeft hij zich gehaast haar uit het midden der boosheid dezer wereld weg te halen. H. Ang. boek der wijsheid IV, 14.

MARIA, mijne goede moeder, gij zijt de troost en de hulp der stervenden, wees mij genadig.

Zoete herten van JESUS en MARIA wees mij toevlucht.

Bemind van God en van de menschen, dat zij in vrede ruste.

R. I. P.

Oostende, drukk. A. Elleboudt-Desmet.

Madame Veuve G. Maryssael née Van Mubben, Monsieur et Madame L. Maryssael=Vielmaccker et fils, Mademoiselle Glodie Maryssael, Monsieur G. Maryssael-Gobbaert et enfants, Monsieur et Madame Verdonck=Maryssael et enfants, Monsieur et Madame F. Demonic=Maryssael et enfants, et Monsieur Ernest Maryssael ont la douleur de vous faire part de la perte sensible qu'ils viennent d'éprouver en la personne de leur Fille, Sœur, Belle=Sœur et Tante bien-aimée,

MADEMOISELLE

Thérèse=Jeanne Maryssael

pieusement décédée à Molendorp (Bredone), le 26 Septembre 1877, à 11 heures du soir, à l'âge de 45 ans et 7 mois, munie des secours de la Sainte Religion.

Le service funèbre suivi de l'enterrement, aura lieu en l'église paroissiale de Molendorp, Samedi 29 Septembre 1877, à 10 heures du matin.

Veillez l'honorer de votre présence et vous souvenir de l'âme de la défunte dans vos prières.

La première des messes sera célébrée en la même Eglise, Lundi 1er Octobre, à 8 1/2 heures du matin.

Molendorp, le 27 Septembre 1877.

S. P.

Het huis met poort in het midden van de foto
is de brouwerij Van Huele.